

Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Petržalka

Materiál na rokovanie
miestnej rady
dňa 07.12.2021

Materiál číslo: 118/2021

Prerokovanie protestu prokurátora proti všeobecne záväznému nariadeniu mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 2/2014 zo dňa 25.02.2014 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava-Petržalka v znení všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 9/2019 zo dňa 10.06.2019

a

návrh všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka, ktorým sa mení a dopĺňa všeobecne záväzné nariadenie č. 2/2014 zo dňa 25.02.2014 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava-Petržalka v znení všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 9/2019 zo dňa 10.06.2019

Predkladateľ:

Ing. Ján Hrčka
starosta

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodovú správu
3. Návrh VZN
4. Protest prokurátora

Zodpovedný:

JUDr. Ľubica Kupková
poverená vedením právneho referátu

Spracovateľ:

Mgr. Jana Černá
právny referát

Návrh uznesenia

Miestna rada mestskej časti Bratislava-Petržalka

odporúča/ neodporúča

Miestnemu zastupiteľstvu mestskej časti Bratislava-Petržalka

- a) v y h o v i e ť protestu prokurátora proti ustanoveniam § 3 ods. 4, ods. 5, § 4 ods. 1 a § 5 ods. 3 písm. p) všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 2/2014 zo dňa 25.02. 2014 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava-Petržalka v znení všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 9/2019 zo dňa 10. 06. 2019,
- b) n e v y h o v i e ť protestu prokurátora proti ustanoveniam § 3 ods. 1, ods. 2 všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 2/2014 zo dňa 25.02. 2014 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava-Petržalka v znení všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 9/2019,
- c) s c h v á l i ť všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava-Petržalka, ktorým sa mení a dopĺňa všeobecne záväzné nariadenie č. 2/2014 zo dňa 25.02. 2014 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava-Petržalka v znení všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 9/2019 zo dňa 10. 06. 2019

Dôvodová správa

Dňa 22.10. 2021 bol mestskej časti Bratislava-Petržalka doručený protest prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava V, zo dňa 19.10. 2021, č. Pd/42/21/1105-5-5, proti ustanoveniam § 3 ods. 1, ods. 2, ods. 4, ods. 5, § 4 ods. 1 a § 5 ods. 3 písm. p) všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 2/2014 zo dňa 25.02. 2014 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava-Petržalka v znení všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 9/2019 (ďalej len „VZN č. 2/2014“), ktoré navrhuje zosúladiť so zákonom.

Podľa § 27 ods. 3 a ods. 5 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov:

(3) Ak bol protest prokurátora podaný proti všeobecne záväznému právnomu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) treťom bode a orgán verejnej správy zistí, že protest je dôvodný, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, všeobecne záväzný právny predpis zrušiť alebo ho podľa povahy veci nahradiť všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý bude v súlade so zákonom, prípadne aj s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. O vyhovení protestu a zrušení alebo zmene všeobecne záväzného právneho predpisu alebo o nevyhovení protestu upovedomí orgán verejnej správy prokurátora v lehote podľa prvej vety.

(5) Ak orgán verejnej správy nevyhoví protestu prokurátora proti všeobecne záväznému právnomu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) treťom bode, je prokurátor oprávnený podať žalobu na správny súd podľa osobitného predpisu.

I.

§ 3 ods. 4 VZN č. 2/2014 znie:

Zvolávateľ verejného zhromaždenia je povinný po ukončení zhromaždenia na vlastné náklady zabezpečiť vyčistenie príslušnej časti verejného priestranstva a jeho bezprostredného okolia, na ktorého použitie mal osobitné povolenie mestskej časti a nahradiť mestskej časti prípadnú škodu spôsobenú účastníkmi zhromaždenia na verejnom priestranstve a na zariadení, nachádzajúcom sa na použítom verejnom priestranstve.

§ 3 ods. 5 VZN č. 2/2014 znie:

Usporiadateľ kultúrnych a športových podujatí na verejných priestranstvách je povinný v priebehu konania podujatia zabezpečiť jeho priebežné čistenie a po jeho ukončení zabezpečiť vyčistenie príslušnej časti verejného priestranstva a jeho bezprostredného okolia, na ktorého použitie mal osobitné povolenie mestskej časti. Je povinný nahradiť mestskej časti prípadnú škodu spôsobenú účastníkmi kultúrneho a športového podujatia na verejnom priestranstve a zariadení nachádzajúcom sa na použítom verejnom priestranstve.

Prokurátor vo svojom proteste proti vyššie uvedeným ustanoveniam uvádza, že zavedením objektívnej zodpovednosti pre zvolávateľa verejných zhromaždení a usporiadateľa kultúrnych a športových podujatí za škodu spôsobenú účastníkmi týchto zhromaždení a podujatí sú ustanovenia § 3 ods. 4,5 VZN č. 2/2014v rozpore s ustanoveniami zákona č. 84/1990 Zb. o zhromažďovanom práve, v znení neskorších predpisov, zákona č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach, v znení neskorších predpisov a zákona č. 1/2014 Z.z. o organizovaní verejných športových podujatí, v znení neskorších predpisov, nakoľko

v týchto zákonoch sú presne zadefinované povinnosti usporiadateľov a organizátorov takýchto podujatí a zhromaždení a zodpovednosť za škodu spôsobenú ich účastníkmi medzi týmito povinnosťami uvedená nie je. Prokurátor vo svojom proteste poukazuje na skutočnosť, že nie je možné rozširovať povinnosti týchto subjektov nad rámec zákona. Zároveň poukazuje na to, že vo VZN č. 2/2014 sa zavádza objektívna zodpovednosť pre zvolávateľov verejných zhromaždení a usporiadateľov kultúrnych a športových podujatí za škodu, ktorú spôsobil niekto iný, aj v tom prípade ak nezanedbali žiadnu zo svojich povinností. Prokurátor tiež uvádza, že zavedenie objektívnej zodpovednosti v takomto rozsahu je v rozpore s ustanovením § 420 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri zodpovednosti za škodu je potrebné zavinenie. Občiansky zákonník síce upravuje aj objektívnu zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie, avšak len v konkrétnych prípadoch, pričom zodpovednosť zvolávateľov zhromaždení a usporiadateľov podujatí za škodu spôsobenú účastníkmi týchto podujatí medzi ne nepatrí. Prokurátor vidí rozpor týchto ustanovení aj so zákonom č. 372/1992 Zb. o priestupkoch, nakoľko porušenie ustanovení všeobecne záväzných nariadení obcí je priestupkom, avšak na vznik administratívnoprávnej zodpovednosti sa vyžaduje existencia zavinenia, teda ide výlučne o subjektívnu zodpovednosť.

Po preskúmaní protestu prokurátora a uvedených zákonných ustanovení sme dospeli k záveru, že protest prokurátora voči vyššie uvedeným ustanoveniam je dôvodný a navrhujeme miestnemu zastupiteľstvu, aby protestu prokurátora v tejto časti vyhovel. Problematické je v tomto prípade predovšetkým ukladanie nových povinností fyzickým a právnickým osobám, nakoľko v zmysle čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy SR, ukladať povinnosti je možné len zákonom alebo na základe zákona a v jeho medziach, preto aj pri ukladaní nových povinností vo všeobecne záväzných nariadeniach sa obce musia pridržovať tohto ustanovenia a nemôžu zavádzať nové povinnosti, ktoré nemajú oporu v zákonnej právnej úprave. Na základe toho navrhujeme miestnemu zastupiteľstvu, aby schválilo zmenu VZN č. 2/2014, ktorou by sa napadnuté ustanovenia zosúlادili so zákonom. Z toho dôvodu navrhujeme zmenu tohto VZN č. 2/2014, ktorou by sa vypustili tie časti ustanovení, ktoré zavádzajú objektívnu zodpovednosť pre zvolávateľov verejných zhromaždení a usporiadateľov verejných športových a kultúrnych podujatí, tak ako to uvádzame v návrhu všeobecne záväzného nariadenia, ktoré je prílohou tohto materiálu.

II.

§ 4 ods. 1 VZN č. 2/2014 znie:

Vlastník, nájomca, užívateľ alebo správca je povinný udržiavať svoju nehnuteľnosť a jej okolie tak, aby svojím stavom (napr. plochy znečistené odpadom anorganického a organického pôvodu, nepokosené plochy, nevyhovujúci technický stav) nenarúšala vzhľad a prostredie mestskej časti a neohrozovala zdravie a bezpečnosť občanov.

V tejto časti prokurátor namieta nesúlاد tohto ustanovenia s § 86 a nasl. zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“), ktoré upravuje údržbu stavieb. Na základe tohto ustanovenia môže obec ako príslušný stavebný úrad, prikázať vlastníčkovi stavby, ktorý túto svoju stavbu neudržiava v riadnom stave, aby vykonal nápravu. V týchto prípadoch obec koná v rámci preneseného výkonu štátnej správy, a teda táto oblasť nepatrí do samosprávnej kompetencie obce podľa § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), ale ide o prenesený výkon štátnej správy. Podľa § 6 ods. 2 zákona o obecnom zriadení, je možné vydávanie všeobecne

záväzných nariadení v rámci preneseného výkonu štátnej správy len vtedy, ak zákon obec výslovne splnomocní na vydanie takéhoto všeobecne záväzného nariadenia. Nakoľko v tomto prípade takéto zákonné splnomocnenie absentuje, nebolo v kompetencii mestskej časti upraviť údržbu stavieb vo všeobecne záväznom nariadení.

Po preskúmaní protestu prokurátora v tejto časti sme dospeli k záveru, že tento protest je dôvodný, nakoľko v § 4 ods. 1 VZN č. 2/2014 sa používa všeobecný pojem „nehnutelnosť“, pod ktorý sú zahrnuté aj stavby. Keďže, tak ako to uvádza prokurátor vo svojom proteste, údržba stavieb je upravená osobitne v stavebnom zákone, dochádza k rozporu tohto ustanovenia všeobecne záväzného nariadenia s ustanoveniami stavebného zákona. Tu však treba uviesť, že § 4 ods. 1 VZN č. 2/2014 nebol využívaný za účelom dohľadu nad údržbou stavieb, ale primárne sa toto ustanovenie používalo pri dohľade nad čistotou a poriadkom na príľahlých pozemkoch k stavbám a ich príslušenstvách, a predovšetkým prístreškov kontajnerových stojísk. Z toho dôvodu navrhujeme úpravu § 4 ods. 1 VZN č. 2/2014, tak že slová „svoju nehnuteľnosť a jej okolie“ sa nahradia slovami „príľahlý pozemok a príslušenstvo k svojej nehnuteľnosti, najmä kontajnerové stojiská“. Takouto úpravou sa z tohto ustanovenia vylúčia stavby, ktorých údržba je upravená v stavebnom zákone. Zároveň zostane možnosť dohliadať nad udržiavaním poriadku a čistoty na príľahlých pozemkoch najmä bytových domoch a tiež prístreškoch kontajnerových stojísk, ktoré tvoria príslušenstvo k bytovému domu, a o ktoré sú vlastníci bytov a nebytových priestorov povinní sa starať.

III.

§ 5 ods. 3 písm. p) VZN č. 2/2014 znie:

Na verejných priestranstvách sa zakazuje premiestňovať, znehodnocovať alebo poškodzovať zariadenia.

Prokurátor vo svojom proteste namieta, že zariadenia tak ako sú definované vo VZN č. 2/2014 môžu byť aj vo vlastníctve fyzických alebo právnických osôb (napr. lavičky, hracie prvky detského ihriska, odpadkové koše a pod.) a ustanovením zákazu premiestňovať takéto zariadenia, dochádza neoprávnenému zásahu do vlastníckeho práva. So zdôvodnením protestu prokurátora v tejto časti sa plne stotožňujeme, a preto navrhujeme úpravu tohto ustanovenia, tak že predmetný zákaz sa bude týkať len zariadení vo vlastníctve alebo v správe mestskej časti Bratislava-Petržalka.

IV.

§ 3 ods. 1 VZN č. 2/2014 znie:

Za čistotu a poriadok na verejných priestranstvách a nehnuteľnostiach zodpovedá ich vlastník, nájomca, užívateľ alebo správca bez ohľadu na to, akým spôsobom k znečisteniu došlo a tento je povinný bezodkladne znečistenie alebo neporiadok odstrániť.

§ 3 ods. 2 VZN č. 2/2014 znie:

Právnická osoba a fyzická osoba zodpovedá za konanie, ktorým sama spôsobí alebo inému umožní spôsobiť znečistenie alebo iný neporiadok na verejných priestranstvách alebo na nehnuteľnostiach, narušujúci vzhľad alebo prostredie mestskej časti.

Prokurátor vo svojom proteste namieta nesúlad vyššie uvedených ustanovení VZN č. 2/2014 so zákonnými ustanoveniami zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“), a to konkrétne s ustanovením § 15 ods. 2, podľa ktorého vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti je povinný do troch pracovných dní po

zistení, že na jeho nehnuteľnosti bol nezákonne umiestnený odpad, oznámiť túto skutočnosť orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva alebo obci, v ktorej územnom obvode sa táto nehnuteľnosť nachádza. Na ďalšie konanie je v danom prípade podľa zákona o odpadoch príslušný okresný úrad. Prokurátor namieta, že uvedenými ustanoveniami VZN č. 2/2014 sa vstupuje do kompetencie okresného úradu, ktorý je v zmysle zákona o dopadoch príslušný na konanie, čo je neprípustné. Ďalej namieta, že nakladanie s nezákonne uloženým odpadom podrobne rieši zákon o odpadoch, pričom ide o výkon štátnej správy a obce nie sú zákonom splnomocnené na vydávanie takýchto nariadení. Takáto úprava vo všeobecne záväznom nariadení je nad rámec kompetencií samosprávy v zmysle § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení. Prokurátor navrhuje mestskej časti upraviť tieto ustanovenia VZN č. 2/2014 tak, aby sa nevzťahovali na odpad v zmysle zákona o odpadoch, ale aby sa riešilo iné znečistenie ako napr. bahno, burina, prach, menšie smeti a pod.

S takouto úpravou nesúhlasíme, a navrhujeme v tejto časti nevyhovieť protestu prokurátora a to z dôvodu, že týmto by mestská časť stratila možnosť dohliadať na čistotou a poriadkom verejných priestranstiev, ktoré nie sú vo vlastníctve alebo v správe mestskej časti. Nezákonne uložený odpad riešia v zmysle zákona o odpadoch okresné úrady, pričom zo skúseností vieme, že takéto riešenie je veľmi zdĺhavé a vo veľkom počte prípadov okresné úrady nedokážu zistiť pôvodcu odpadu. Ak má však mestská časť odstraňovať na vlastné náklady odpad z verejných priestranstiev, tu sa dostáva do možného konfliktu so zákonom o rozpočtových pravidlách, ktorý presne definuje výdavky z rozpočtu obce a podľa ktorého z rozpočtu obce sa uhrádzajú *výdavky spojené so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku obce a majetku iných osôb, ktorý obec užíva na plnenie úloh podľa osobitných predpisov, s možnosťou uhrádzania výdavkov spojených s údržbou a zhodnocovaním majetku, ktorého vlastník alebo správca nie je známy a zároveň je využívaný obyvateľmi obce na verejný účel* (§ 7 ods. 1 písm. d) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov. Je potrebné uviesť, že nie všetky verejné priestranstvá vo vlastníctve iných osôb využíva mestská časť na plnenie svojich úloh, prípadne sú využívané jej obyvateľmi, avšak spoluvytvárajú prostredie, v ktorom obyvatelia žijú a pracujú. Mestská časť tak investuje svoje prostriedky do údržby cudzieho majetku, ktorý ani nijako nevyužíva, čo je v rozpore s týmto zákonným ustanovením. Ustanovenia § 3 ods. 1 a 2 VZN č. 2/2014 dávajú mestskej časti jedinú možnosť ako zakročiť pri znečistení verejných priestranstiev, ktoré sú v súkromnom vlastníctve, a to tým spôsobom, že vlastníkov vyzve na odstránenie odpadu zo svojich nehnuteľností. Týmto sa urýchli proces vyčistenia verejného priestranstva a tiež sa predchádza situácii, keď by mestská časť musela na vlastné náklady takéto verejné priestranstvo vyčistiť. Mestská časť prioritne zodpovedá za správu a údržbu verejných priestranstiev pri ktorých je naplnená legálna definícia pojmu „verejné priestranstvo“, teda priestranstvo prístupné verejnosti bez obmedzenia a slúžiace na všeobecné užívanie a ktoré sú vo vlastníctve alebo v správe mestskej časti.

Podľa § 4 ods. 2 písm. h) zákona o obecnom zriadení, obec utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce a tiež chráni životné prostredie. K zdravým podmienkam života patrí jednoznačne aj čisté okolité prostredie bez odpadu. Úpravou vyššie uvedených ustanovení VZN č. 2/2014 by mestská časť nemala takmer žiadne možnosti na zabezpečenie tejto svojej primárnej funkcie. Obyvatelia citlivo vnímajú čistotu okolitého prostredia, v ktorom žijú, pracujú a pohybujú sa. Svedčia o tom aj mnohé sťažnosti a podnety od obyvateľov mestskej časti, na výskyt odpadu na verejných priestranstvách so

žiadosťami o vyčistenie týchto priestorov. Úpravou predmetných ustanovení VZN č. 2/2014 by mestská časť stratila možnosť aspoň vyzvať vlastníkov na odstránenie odpadu a vyčistenie verejného priestranstva, ktoré je v ich vlastníctve. Každý vlastník je povinný starať sa o svoj majetok a tento je povinný aj udržiavať. Mestská časť na základe týchto ustanovení VZN č. 2/2014 vyzýva vlastníkov, aby si plnili túto svoju povinnosť a zároveň tým chráni životné prostredie a zdravé životné podmienky svojich obyvateľov.

Na základe uvedeného odporúčame vyhovieť protestu prokurátora proti ustanoveniam § 3 ods. 4, ods. 5, § 4 ods. 1 a § 5 ods. 3 písm. p) všeobecne záväzného nariadeniu mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 2/2014 zo dňa 25.02. 2014 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava-Petržalka v znení všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 9/2019 zo dňa 10. 06. 2019, a schváliť navrhované všeobecne záväzné nariadenie, ktorým sa toto všeobecne záväzné nariadenie zmení tak, že bude v súlade so zákonom,

a

zároveň odporúčame nevyhovieť protestu prokurátora proti ustanoveniam § 3 ods. 1, ods. 2 všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 2/2014 zo dňa 25.02. 2014 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava-Petržalka v znení všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 9/2019.

Návrh

Všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka, ktorým sa mení a dopĺňa všeobecne záväzného nariadenie č. 2/2014 zo dňa 25.02.2014 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava-Petržalka, v znení všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 9/2019 zo dňa 10.06. 2019.

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava-Petržalka podľa § 15 ods. 2 písm. a) zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov, § 6 ods. 1 a § 11 ods. 4 písm. g) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, sa uznieslo na tomto všeobecne záväznom nariadení

Čl. I

Všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 2/2014 zo dňa 25.02. 2014 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava-Petržalka, v znení všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 9/2019 zo dňa 10.06. 2019, sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 3 ods. 4 sa vypúšťajú slová „a nahradiť mestskej časti prípadnú škodu spôsobenú účastníkmi zhromaždenia na verejnom priestranstve a na zariadení, nachádzajúcom sa na použitom verejnom priestranstve“.
2. V § 3 ods. 5 sa vypúšťa posledná veta, ktorá znie: „Je povinný nahradiť mestskej časti prípadnú škodu spôsobenú účastníkmi kultúrneho a športového podujatia na verejnom priestranstve a zariadení nachádzajúcom sa na použitom verejnom priestranstve.“
3. V § 4 ods. 1 sa slová „svoju nehnuteľnosť a jej okolie“ nahrádzajú slovami „priľahlý pozemok a príslušenstvo k svojej nehnuteľnosti, najmä kontajnerové stojiská“
4. V § 5 ods. 3 písm. p) sa na konci dopĺňajú slová „ vo vlastníctve alebo v správe mestskej časti Bratislava-Petržalka“

Článok II

Toto všeobecne záväzného nariadenie nadobúda účinnosť

Ing. Ján Hrčka
Starosta

PROŠTOU

OKRESNÁ PROKURATÚRA BRATISLAVA V

Prokofievova 4, 851 01 Bratislava 5

Mestská časť Bratislava - Petržalka
Kutlíkova 17
852 12 Bratislava

Mestský úrad mestskej časti Bratislava-Petržalka Kutlíkova 17, PSČ 852 12	
Došlo dňa:	22. 10. 2021
Ev. číslo:	PR
Číslo spisu:	
Prílohy/lysty:	0
Vybavuje:	Bratislava V 19.10.2021

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo

Vybavuje

Pd 42/21/1105-5-5 JUDr. Patrik Marko

Bratislava V
19.10.2021

Vec:

Všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 2/2014 zo dňa 25. februára 2014 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava-Petržalka, v znení Všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava – Petržalka č. 9/2019 z 10. júna 2019 - protest prokurátora podľa § 27 ods. 1 s poukazom na § 21 ods. 1 písm. a) bod 5., ods. 3 písm. f) bod 3. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov

Podľa § 27 ods. 1 s poukazom na § 21 ods. 1 písm. a) bod 5., ods. 3 písm. f) bod 3. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) podávam

protest prokurátora

proti ust. § 3 ods. 1, ods. 2, ods. 4, ods. 5, § 4 ods. 1, § 5 ods. 3 písm. p) Všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Petržalka č. 2/2014 zo dňa 25. februára 2014 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava-Petržalka v znení Všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava – Petržalka č. 9/2019 zo dňa 10. júna 2019 (ďalej len „VZN č. 02/2014“), ktoré navrhujem zmeniť tak, aby boli v súlade so zákonom.

Týmto protestom napadnutými ustanoveniami VZN č. 2/2014 boli porušené ust. § 6 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, § 15 ods. 2, ods. 5, ods. 8, ods. 9, ods. 10 a ods. 11 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 6 ods. 5 zákona č. 84/1990 Zb. o zhromažďovacom práve, § 5 zákona č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach, § 6 zákona č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí, § 123 a § 420 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 2 ods. 1 a § 46 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch a § 86 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon).

Podľa § 27 ods. 1 zákona o prokuratúre protest proti všeobecne záväznému právnomu predpisu podáva prokurátor orgánu verejnej správy, ktorý všeobecne záväzný právny predpis vydal.

Podľa § 27 ods. 3 zákona o prokuratúre ak bol protest prokurátora podaný proti všeobecne záväznému právnomu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) treťom bode a orgán verejnej správy zistí, že protest je dôvodný, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, všeobecne záväzný právny predpis zrušiť alebo ho podľa povahy veci nahradiť všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý bude v súlade so zákonom, prípadne aj s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. O vyhovení protestu a zrušení alebo zmene všeobecne záväzného právneho predpisu alebo o nevyhovení protestu upovedomí orgán verejnej správy prokurátora v lehote podľa prvej vety.

Podľa § 27 ods. 5 zákona o prokuratúre ak orgán verejnej správy nevyhoví protestu prokurátora proti všeobecne záväznému právnomu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) treťom bode, je prokurátor oprávnený podať žalobu na správny súd podľa osobitného predpisu.

Podľa § 45 ods. 4 zákona č. 162/2015 Z.z. (správny súdny poriadok) prokurátor je oprávnený podať žalobu proti všeobecne záväznému nariadeniu, proti ktorému podal protest, ktorému nebolo vyhovené.

Podľa § 359 ods. 1 správneho súdneho poriadku žalobcom je prokurátor, ktorého protestu proti všeobecne záväznému nariadeniu obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja nebolo vyhovené. Pod nevyhovením protestu prokurátora sa rozumie nezrušenie všeobecne záväzného nariadenia alebo jeho napadnutej časti, nevykonanie zmeny všeobecne záväzného nariadenia alebo jeho napadnutej časti v lehote podľa osobitného predpisu.

Odôvodnenie

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava – Petržalka uznesením č. 458/2014 zo dňa 25.02.2014 schválilo VZN č. 2/2014 s účinnosťou od 15.03.2014. Následne miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava – Petržalka uznesením č. 64/2019 zo dňa 10.06.2019 schválilo VZN č. 9/2019 s účinnosťou od 17.07.2019, ktorým zmenilo a doplnilo VZN č. 02/2014.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava V preskúmal zákonnosť uvedeného všeobecne záväzného nariadenia, v znení doplňujúceho všeobecne záväzného nariadenia a dospel k záveru, že ustanovenia § 3 ods. 1, ods. 2, ods. 4, ods. 5, § 4 ods. 1, § 5 ods. 3 písm. p) VZN č. 2/2014 nie sú v súlade so zákonom.

Podľa § 1a ods. 2 zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov (ďalej len ako "zákon o Bratislave") mestská časť je územným samosprávnym a správnym celkom Bratislavy; združuje obyvateľov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Mestská časť vykonáva samosprávu Bratislavy a prenesenú pôsobnosť v rozsahu vymedzenom zákonom a štatútom Bratislavy (ďalej len „štatút“); v tomto rozsahu má postavenie obce.

Podľa § 15 ods. 2 písm. a) zákona o Bratislave miestnemu zastupiteľstvu je vyhradené uznávať sa na všeobecne záväzných nariadeniach s platnosťou pre mestskú časť.

Podľa § 29 zákona o Bratislave ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na hlavné mesto ustanovenia zákona Slovenskej národnej rady č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon o obecnom zriadení“) ak zákon pri úprave pôsobnosti obce neustanovuje, že ide o výkon prenesenej pôsobnosti štátnej správy, platí, že ide o výkon samosprávnej pôsobnosti obce.

Podľa § 4 ods. 3 písm. f) zákona o obecnom zriadení obec pri výkone samosprávy najmä zabezpečuje výstavbu a **údržbu a vykonáva správu** miestnych komunikácií, **verejných priestranstiev**, obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce

Podľa § 4 ods. 3 písm. g) zákona o obecnom zriadení obec pri výkone samosprávy najmä zabezpečuje verejnoprospešné služby, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, **udržiavanie čistoty v obci**, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd, nakladanie s odpadovými vodami zo žump a miestnu verejnú dopravu.

Podľa § 4 ods. 5 písm. a) druhý bod zákona o obecnom zriadení obec vo veciach územnej samosprávy **ustanoví nariadením pravidlá na udržiavanie čistoty v obci** a ochranu verejnej zelene.

Podľa § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Podľa § 6 ods. 2 zákona o obecnom zriadení vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy, môže vydávať nariadenie len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Také nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadeniami vlády, so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

Podľa § 11 ods. 4 písm. g) zákona o obecnom zriadení obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené uznávať sa na nariadeniach.

Podľa § 15 ods. 2 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o odpadoch“) **vlastník, správca alebo nájomca**

nehnutelnosti je povinný do troch pracovných dní po zistení, že na jeho nehnuteľnosti bol nezákonne umiestnený odpad, oznámiť túto skutočnosť orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva alebo obci, v ktorej územnom obvode sa táto nehnuteľnosť nachádza.

Podľa § 15 ods. 5 zákona o odpadoch príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva na základe oznámenia podľa odsekov 1 a 2 za účasti zástupcu obce overí, či rozsah nezákonne umiestneného odpadu nasvedčuje tomu, že bol spáchaný trestný čin, a vydá o tom odborné vyjadrenie; odborné vyjadrenie vydá aj vtedy, ak vykonané overenie nasvedčuje tomu, že nie je podozrenie zo spáchania trestného činu.

Podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch ak príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva nezistí skutočnosť nasvedčujúcu tomu, že bol spáchaný trestný čin, začne konanie o určenie zodpovednej osoby, v ktorom postupuje podľa odsekov 9 až 12.

Podľa § 15 ods. 9 zákona o odpadoch príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva v konaní o určenie zodpovednej osoby

- a) zisťuje osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu,
- b) zisťuje, či vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti, na ktorej došlo k nezákonnému umiestneniu odpadu, zanedbal povinnosť urobiť všetky opatrenia na ochranu svojej nehnuteľnosti podľa osobitného predpisu alebo povinnosť podľa rozhodnutia súdu, alebo či mal z tohto umiestnenia odpadu majetkový prospech alebo iný prospech, ak nezistí osobu podľa písmena a).

Podľa § 15 ods. 10 zákona o odpadoch ak príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva v konaní o určenie zodpovednej osoby zistí osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu podľa odseku 9 písm. a), určí ju za osobu povinnú zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom a zároveň určí primeranú lehotu na jeho odstránenie.

Podľa § 15 ods. 11 zákona o odpadoch ak príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva v konaní o určenie zodpovednej osoby zistí, že nastali skutočnosti uvedené v odseku 9 písm. b), určí vlastníka, správcu alebo nájomcu nehnuteľnosti, na ktorej došlo k nezákonnému umiestneniu odpadu, za osobu povinnú zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom a zároveň určí primeranú lehotu na jeho odstránenie.

Podľa § 6 ods. 5 zákona č. 84/1990 Zb. o zhromažďovaní práve zvolávateľ je povinný

- a) poskytnúť obci na jej žiadosť súčinnosť nevyhnutnú na zabezpečenie riadneho priebehu zhromaždenia a splniť povinnosti ustanovené osobitnými právnymi predpismi;
- b) zabezpečiť potrebný počet spôsobilých usporiadateľov starších ako 18 rokov;
- c) riadiť priebeh zhromaždenia tak, aby sa podstatne neodchyľovalo od účelu zhromaždenia uvedeného v oznámení;
- d) dávať záväzné pokyny usporiadateľom;

e) dbať o pokojný priebeh zhromaždenia a robiť opatrenia, aby sa nenarušoval;

f) zhromaždenie ukončiť.

Podľa § 5 zákona č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach usporiadateľ zodpovedá za utvorenie vhodných podmienok na uskutočnenie podujatia, za zachovanie poriadku počas jeho priebehu, za dodržiavanie príslušných autorskoprávných, daňových, zdravotno-hygienických, požiarных, bezpečnostných a iných právnych predpisov a za umožnenie výkonu dozoru na to oprávneným orgánom.

Podľa § 123 Občianskeho zákonníka vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch priestupkom je **zavinené konanie**, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihuteľný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

Podľa § 46 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch priestupkom proti poriadku v správe je porušenie aj iných povinností než uvedených v § 21 až 45, ak sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi, vrátane všeobecne záväzných nariadení obcí a všeobecne záväzných vyhlášok miestnych orgánov štátnej správy, ak sa takýmto konaním sťažuje plnenie úloh štátnej správy alebo obcí. Za tento priestupok možno uložiť pokutu do 33 eur.

Podľa § 86 ods. 1, ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) vlastník stavby je v súlade s dokumentáciou overenou stavebným úradom a s rozhodnutím stavebného úradu (stavebné povolenie, kolaudačné rozhodnutie) povinný udržiavať stavbu v dobrom stavebnom stave tak, aby nevznikalo nebezpečenstvo požiarных a hygienických závad, aby nedochádzalo k jej znehodnoteniu alebo ohrozeniu jej vzhľadu a aby sa čo najviac predĺžila jej užívatelnosť.

Ak vlastník stavbu riadne neudržiava, môže mu stavebný úrad vo verejnom záujme nariadiť, aby sa v určenej lehote a za určených podmienok postaral o nápravu. Užívatelia bytov a nebytových priestorov sú povinní umožniť vykonanie nariadenej údržby stavby.

Týmito zákonnými ustanoveniami sa Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava – Petržalka pri prijímaní napadnutého VZN č. 2/2014, v znení VZN č. 9/2019, dôsledne neriadilo.

I.

Zo záhlavia VZN č. 2/2014 vyplýva, že všeobecne záväzné nariadenie bolo prijaté na základe ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení. Miestne zastupiteľstvo teda prijalo predmetné VZN ako primárnu právnu úpravu vo veciach územnej samosprávy obce.

Udržiavanie čistoty, správa a údržba verejných priestranstiev obce je vzhľadom na ustanovenie § 4 ods. 3 písm. g) a f) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení bezpochyby v samosprávnej pôsobnosti obce, ktoré táto môže upraviť všeobecne záväzným nariadením. Dokonca ustanovenie § 4 ods. 5 písm. a) druhý bod zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení výslovne počíta s prijatím takéhoto právneho predpisu zo strany obce.

Na druhej strane však miestne zastupiteľstvo pri prijatí takéhoto všeobecne záväzného nariadenia musí rešpektovať požiadavku na jeho bezrozpornosť s prameňmi práva vyššej právnej sily, ktoré sú taxatívnym spôsobom vypočítané v § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Normotvorná pôsobnosť obce teda nie je neobmedzená, nakoľko nemôže prekračovať ústavný a zákonný rámec. V tejto súvislosti obec najmä nemôže fyzickým a právnickým osobám všeobecne záväzným nariadením ukladať nové povinnosti, t.j. povinnosti, ktoré nemajú v oporu v zákonnej právnej úprave (porovnaj Nález Ústavného súdu SR, sp.zn. III. ÚS 100/02, zo dňa 30.01.2003).

II.

Všeobecne záväzné nariadenie v § 3 ods. 1 upravuje zodpovednosť vlastníka, nájomcu, užívateľa alebo správcu verejných priestranstiev a nehnuteľností za čistotu a poriadok. Podľa predmetného ustanovenia sú tieto subjekty povinné bezodkladne z daných objektov odstrániť **znečistenie alebo neporiadok**, a to bez ohľadu na to, akým spôsobom k znečisteniu došlo.

Taktiež podľa § 3 ods. 2 všeobecne záväzného nariadenia platí, že právnická osoba a fyzická osoba zodpovedá za konanie, ktorým sama spôsobí alebo inému umožní spôsobiť **znečistenie alebo iný neporiadok** na verejných priestranstvách alebo na nehnuteľnostiach, narušujúci vzhľad alebo prostredie mestskej časti.

Znečistenie a neporiadok však všeobecne záväzné nariadenie nijako bližšie nevymedzuje ani nekonkretizuje. V dôsledku neurčitosti týchto pojmov tak vzniká právna neistota, keďže za tieto môže byť (a podľa poznatkov z vlastnej činnosti prokuratúry aj je) zo strany mestskej časti považovaný aj taký odpad, na nakladanie s ktorým sa vzťahuje zákon o odpadoch.

Odpadom je v zmysle § 2 ods. 1 zákona o odpadoch huteľná vec alebo látka, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je v súlade s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi povinný sa jej zbaviť. Ďalej tento zákon upravuje práva a povinnosti v súvislosti s nakladaním s odpadom. V súvislosti s vyššie uvedenými ustanoveniami VZN č. 2/2014 ide najmä o zodpovednosť za nezákonné umiestnenie odpadu.

Podľa § 15 ods. 2 zákona o odpadoch je vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti povinný do troch pracovných dní po zistení, že na jeho nehnuteľnosti bol nezákonne umiestnený odpad, oznámiť túto skutočnosť orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva alebo obci, v ktorej územnom obvode sa táto nehnuteľnosť nachádza.

Po tomto oznámení príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva v zmysle § 15 ods. 5, ods. 8 a ods. 9 zákona o odpadoch zisťuje, či existujú skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin. Ak takéto skutočnosti nezistí, tak začne tzv. konanie o určenie zodpovednej osoby, v ktorom zisťuje osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu a tiež to, či vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti, na ktorej došlo k nezákonnému umiestneniu odpadu, zanedbal povinnosť urobiť všetky opatrenia na ochranu svojej nehnuteľnosti podľa osobitného predpisu alebo povinnosť podľa rozhodnutia súdu, alebo či mal z tohto umiestnenia odpadu majetkový prospech alebo iný prospech.

V prípade, ak daný orgán zistí zodpovednú osobu za umiestnenie odpadu, resp. že vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti zanedbal svoje povinnosti alebo mal z umiestnenia odpadu prospech, tak podľa § 15 ods. 10 a ods. 11 zákona o odpadoch ju určí za osobu povinnú zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom a zároveň uloží primeranú lehotu na jeho odstránenie.

Zákon o odpadoch teda v otázke nakladania s nezákonne umiestneným odpadom obsahuje vlastnú právnu úpravu, pričom v zmysle § 108 ods. 1 písm. q) zákona o odpadoch ide o výkon štátnej správy, ktorý zabezpečujú okresné úrady.

Vzhľadom k uvedenému je nutné konštatovať, že súčasné znenie ustanovení § 3 ods. 1 a 2 VZN č. 2/2014, ktoré sa týkajú povinností dotknutých osôb odstrániť znečistenie a neporiadok, vzhľadom na ich neurčitosť kolidujú s vyššie uvedenými ustanoveniami zákona o odpadoch. Taktiež z toho dôvodu platí, že mestská časť v tejto otázke (nakladanie s odpadmi) prekročila svoju právomoc podľa § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

Ako vhodné sa do budúca javí upraviť tieto pojmy, resp. ustanovenia tak, aby bolo zrejmé, že sa netýkajú odpadu vymedzeného v zákone o odpadoch. Môže ísť napríklad o také znečistenie a neporiadok, akým je blato, prach, buriny, kroviny či rôzne menšie smeti.

III.

Všeobecne záväzné nariadenie v § 3 ods. 4 a 5 upravuje zodpovednosť za čistotu a poriadok verejného priestranstva v prípade zvolávateľa verejného zhromaždenia a v prípade usporiadateľa kultúrnych a športových podujatí.

Zvolávateľ verejného zhromaždenia je v zmysle predmetných ustanovení VZN č. 2/2014 povinný po ukončení zhromaždenia na vlastné náklady zabezpečiť vyčistenie príslušnej časti verejného priestranstva a jeho bezprostredného okolia, na ktorého použitie mal osobitné povolenie mestskej časti a **nahradiť mestskej časti prípadnú škodu spôsobenú účastníkmi zhromaždenia na verejnom**

priestranstve a na zariadení, nachádzajúcom sa na použítom verejnom priestranstve.

Usporiadateľ kultúrnych a športových podujatí je zase v zmysle predmetných ustanovení VZN č. 2/2014 povinný v priebehu konania podujatia zabezpečiť jeho priebežné čistenie a po jeho ukončení zabezpečiť vyčistenie príslušnej časti verejného priestranstva a jeho bezprostredného okolia, na ktorého použitie mal osobitné povolenie mestskej časti. Je pritom povinný **nahradiť mestskej časti prípadnú škodu spôsobenú účastníkmi kultúrneho a športového podujatia na verejnom priestranstve a zariadení nachádzajúcom sa na použítom verejnom priestranstve.**

Predmetné ustanovenia zakotvujú povinnosť zvolávateľa verejného zhromaždenia a usporiadateľa kultúrnych a športových podujatí nahradiť škodu, ktorá bola spôsobená účastníkom daného podujatia, a teda treťou osobou. Takúto povinnosť majú dané subjekty v zmysle uvedených ustanovení bez ohľadu na to, či z ich strany došlo k zanedbaniu ich povinností ohľadom organizácie daného podujatia alebo nie, resp. bez ohľadu na ich zavinenie (tzv. objektívna zodpovednosť).

Otázky súvisiace so zvolávaním verejného zhromaždenia a s organizovaním kultúrnych a športových podujatí sú pritom predmetom zákonnej právnej úpravy, a to konkrétne v prípade verejného zhromaždenia v zákone č. 84/1990 Zb. o zhromažďovaní práve, v prípade kultúrneho podujatia v zákone č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach a napokon v prípade športového podujatia v zákone č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí. Tieto právne predpisy stanovujú taxatívnym spôsobom aj povinnosti zvolávateľa verejného zhromaždenia a usporiadateľa kultúrnych a športových podujatí. V žiadnom z týchto zákonných právnych predpisov však nie je zakotvená ich povinnosť nahradiť škodu obci, ktorá jej bola spôsobená účastníkom podujatia, a už vôbec nie, ak daný subjekt jej vznik nijak nezavinil.

Z toho dôvodu je evidentné, že príslušné ustanovenia VZN č. 2/2014, ktoré sa týkajú zodpovednosti zvolávateľa verejného zhromaždenia a usporiadateľa kultúrnych a športových podujatí za škodu, idú nad rámec uvedenej zákonnej právnej úpravy, a teda im ukladajú také povinnosti, ktoré im zákon neukladá.

Zároveň platí, že nakoľko tieto ustanovenia VZN č. 2/2014 zakladajú objektívnu zodpovednosť zvolávateľa verejného zhromaždenia a usporiadateľa kultúrnych a športových podujatí za škodu, teda bez ohľadu na ich zavinenie, tak tieto sú v rozpore s § 2 ods. 1 a § 46 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

Porušenie povinností vyplývajúcich z ustanovení VZN č. 2/2014 je totiž priestupkom podľa § 46 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (tzv. iné priestupky proti poriadku v správe). Aj v prípade takýchto priestupkov sa však v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch na vznik administratívnoprávnej zodpovednosti vyžaduje existencia zavinenia, na základe čoho ide výlučne o subjektívnu zodpovednosť.

Navyše, ustanovenia VZN č. 2/2014 o zodpovednosti usporiadateľa či organizátora za škodu sú v rozpore aj s ustanovením § 420 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa (taktiež) pre vznik zodpovednosti za škodu vyžaduje zavinenie. Občiansky zákonník síce počíta aj s objektívnou zodpovednosťou, ale iba v konkrétnych prípadoch, kde však nepatrí zodpovednosť zvolávateľa verejného zhromaždenia a usporiadateľa kultúrnych a športových podujatí za škodu spôsobenú účastníkmi týchto podujatí.

Napokon je nutné uviesť, že úprava zodpovednosti zvolávateľa verejného zhromaždenia a usporiadateľa kultúrnych a športových podujatí za škodu v ustanoveniach VZN č. 2/2014 presahuje rámec samosprávnej pôsobnosti obce, nakoľko ide celkom zjavne o úpravu takých vzťahov, ktoré už presahujú problematiku čistoty obce, resp. správu a údržbu verejných priestranstiev v obci.

Škoda, za ktorú môže podľa znenia daného ustanovenia VZN č. 2/2014 zvolávateľ verejného zhromaždenia a usporiadateľ kultúrnych a športových podujatí zodpovedať, sa totiž nemusí týkať iba čistoty či udržiavania verejných priestranstiev v obci. Napríklad konaním verejného zhromaždenia (protestu) by mohlo dôjsť k neoprávnenému poškodeniu prostriedku mestskej hromadnej dopravy a tým k vzniku škody obci (okrem iného aj) v podobe ušlého zisku na cestovnom. Zodpovednosť za vznik takejto škody však už evidentne nepatrí k problematike čistoty či udržiavania verejných priestranstiev v obci. Preto predmetné ustanovenia VZN č. 2/2014 presahujú samosprávnú pôsobnosť obce v danej otázke, a teda sú v rozpore s § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

IV.

Všeobecne záväzné nariadenie v § 4 ods. 1 upravuje povinnosť vlastníka, nájomcu, užívateľa a správcu udržiavať svoju nehnuteľnosť.

Konkrétne sú títo povinní udržiavať svoju nehnuteľnosť a jej okolie tak, aby svojim stavom (napr. plochy znečistené odpadom anorganického a organického pôvodu, nepokosené plochy, nevyhovujúci technický stav) nenarúšala vzhľad a prostredie mestskej časti a neohrozovala zdravie a bezpečnosť občanov.

Údržba stavieb, ktorej sa v konečnom dôsledku týka aj predmetné ustanovenie VZN č. 2/2014, je však predmetom úpravy v § 86 a nasledujúcich ustanoveniach stavebného zákona. Ide pritom o problematiku, kde obec – ako stavebný úrad – prenesene plní úlohy štátnej správy (§ 117 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), a teda táto nepatrí do samosprávnej pôsobnosti obce podľa § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

Naopak, keďže tu obec plní úlohy štátnej správy, tak v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení platí, že v tejto otázke (údržba stavieb) môže obec vydávať nariadenie len na základe výslovného splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Takéto zmocnenie však v predmetnom ustanovení zákona absentuje, v dôsledku čoho teda obec nie je oprávnená k prijatiu takejto úpravy.

Vzhľadom k uvedenému ustanoveniu § 4 ods. 1 VZN č. 2/2014, kde sú upravené povinnosti vlastníkov stavieb z hľadiska údržby o ne, ide nad rámec stavebného zákona, ktorý nespĺnomocnil obce podrobnejšie dané vzťahy upravovať. Týmto ustanovením preto mestská časť prekročila svoju pôsobnosť a neprimerane zasiahla do práv vlastníkov stavieb. V tejto súvislosti taktiež poukazujem na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 8Svzn/2/2015, zo dňa 25.01.2018, kde súd dospel v obdobnom skutkovom prípade k rovnakému právnomu záveru.

V.

Všeobecne záväzné nariadenie v § 5 ods. 3 písm. p) **zakazuje na verejných priestranstvách premiestňovať, znehodnocovať alebo poškodzovať zariadenia.**

Za zariadenia sa v zmysle § 2 ods. 2 VZN č. 2/2014 považujú predajné stánky, sezónne exteriérové posedenia, lavičky, koše na odpadky, hracie prvky na ihriskách, mobilná zeleň, sochy, pamätníky, reklamné, propagačné a informačné zariadenia, stĺpy verejného osvetlenia, zariadenia elektrických káblových rozvodov, fontány, zastávky MHD.

Verejné priestranstvo je zase vymedzené v § 2 ods. 1 VZN č. 2/2014, a to ako všetky miesta, priestory a plochy, ulice, námestia, parky, nábrežie, mosty, priechody, podchody, nadchody, terasy, prístupové a zásobovacie rampy, trhoviská, detské ihriská, chodníky, cyklistické chodníky, schody, cesty, verejné parkoviská a obrátiská, plochy verejnej zelene, ktoré slúžia verejnemu užívaniu.

Z vyššie uvedeného vymedzenia je zjavné, že zariadenia a verejné priestranstvá nemusia byť vo vlastníctve obce, ale tieto môžu patriť aj do súkromného vlastníctva fyzických a právnických osôb (ak slúžia verejnemu užívaniu). Preto môže dôjsť k porušeniu tohto ustanovenia (a k vyvodeniu administratívno-právnej zodpovednosti za priestupok) aj v takom prípade, ak napríklad vlastníkom detského ihriska alebo parku premiestni preliezku alebo lavičku. Takýto zákaz je teda celkom evidentne v rozpore s právom vlastníť majetok podľa § 123 Občianskeho zákonníka, nakoľko vlastníka neprimerane obmedzuje v nakladaní s predmetom jeho vlastníctva.

Vzhľadom k tomu je evidentné, že aktuálna úprava predmetného zákazu v § 5 ods. 3 písm. p) VZN č. 2/2014 neprimerane zasahuje do vlastníckeho práva fyzických a právnických osôb. Opätovne pritom v tejto súvislosti poukazujem na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 8Svzn/2/2015, zo dňa 25.01.2018, kde súd dospel v obdobnom skutkovom prípade k rovnakému právnomu záveru.

S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti považujem protest prokurátora za dôvodný a žiadam, aby boli napadnuté ustanovenia ust. § 3 ods. 4, ods. 5, § 4 ods. 1, § 5 ods. 3 písm. p) VZN č. 2/2014 zmenené tak, aby boli v súlade so zákonom.

JUDr. Patrik Marko
prokurátor

